

მხი

№ 12

წელიწადი
მარტი
1914

წლიურად
ნახევარი წლიურად
თვეურად

7 მანეთი
4 მანეთი
4 აბაზი

ცალკე ნუმრის ერთი შაური.

წლიური ხელის მომწერლებს გაზეთის ფასი შეუძლიათ ნაწილ-
ნაწილად გადახადონ. ხელის მოწერის დროს 3 მანეთი და-
ნარჩენი კიდევ ნაწილნაწილად. საზღვარგარეთ წლიურად
14 მან., ნახევარი წლით 8 მან., თვეურად 6 აბაზი.

პარასკევი 17 იანვარი.

მისამართი: Кутаисская гимназия
„მედიკოსი“
Ивановская, д. Чилалзе.

მომწოდებელი გაზეთი

ტელეფონი № 149.

„რადიუმი“

ხუთშაბათიდან, 16 იანვრიდან ახალი პროგრამა.

I.

პ ა ტ ვ უ რ ნ ა ლ ი.

ხუმარის ნილაბ ქვეშ.

დრამა 3 ნაწ.

მონაწ. იღებენ ამ სურათში ლილა კარამბა და ლ. ბერნარ.

ფრიგო-პერლოკ-ხოლმისი

კომიკური.

დასწყისი 51/2 ს.
დაწყვილებით პროგრამაში.

ანონსი: ამ მოკლევანა ნაწევრები იქნება
სენსაციური სურათი.

ბაიადერკას თეატლები.

დრამა 4 ნაწ.

პირველი რუსული მხატვრული სურათი.
დაწყვილებით აფიშებში.

მომწოდებელი საკომიტიზო და სალიტერატურო გაზეთი

„მ რ ი“

ხელის მოწერა მიიღება 1914 წლისთვის

გაზეთში ახლა მონაწილეობას მიიღებენ წევრები ცნობილი პუბლიცისტები, პუბლიცისტები და კრიტიკოსები.

ერთი წლით	7 მანეთი.
ნახევარი წლით	4 მანეთი.
ერთი თვით	4 აბაზი.

და ცალკე ნუმრის

1 შაური.

გაზეთის წლიური დასაკვეთი ფასის გადახდა ნაწილ-ნაწილად შეიძლება ამ სახით: ხელის მოწერის დროს—სამი მანეთი, პირველი მისი—ორი მანეთი და პირველი ექვსი თვესა—ორი მანეთი. საზღვარგარეთ გაზეთი წლიურად ღირს 14 მ., 1/2 წ.—8 მ., თვეურად 6 აბაზი.

სოფლის მასწავლებლებსა და სოფლის უფროს წიგნსაცავ-სამკითხველოებს გაზეთი ეთმობათ წლიურად 5 მ., ნახევარ წლით 3 მანეთად და თვეურად 3 აბაზით. მისამართი რედაქციისა და კანტორისა: Кутаис, редакция газ. „ЕРИ“ ამ მისამართით უნდა გამოგზავნოს დასაკვეთი ფულიც და სხვ. ივანოვის ქუჩა.

ქუთაისის ქალთა წრის გამგეობა გულითადი მშობარებით აუწყებს საზოგადოებას, რომ პარასკევს 17 იანვარს, ნაშადღევს 2 საათზე მთავარანგელოზის ეკლესიაში გადართობი იქნება პანაშვილი წრის წევრის

ნატალია ქორქაშვილის ასულის

სულის მოსახსენებლათ.

შავი ძაბით შემოსილი უბედური მშობლები უდროოდ გადაცვლილ-
ბულის პეტერბურგის უნივერსიტეტის სტუდენტის

გიორგი დავითის ძის ქლენცისა

დავით და ნინო უღრმეს მადლობას სწირვენ ყველა იმ პირს ვინც დე-
პეშით, წერილით ან პირადად თანაგრძნობა გამოუცხადა მათ და გაი-
ნაწილა მათი მწუხარება.

ქალაქის თეატრი

დღეს, 17 იანვარს,

მეორე გასტროლი, რუსული ოპერეტის დასისა, ცნობილი მსახიობების მონა-
წილეობით.

წარმოდგენილ იქნება მუსიკალური ოპერეტა. მოსაიკა ვალენ-
ტინოვისა.

ენებათა ჭაღლებში.

3 მოქმედ.

(В волнахъ страстей)

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ. კოლოტავისა, პრესინსკაისა, მიხაილოვისა, ერნი,
ბ. ბ. აღმაშენებლისა, ვალერანოვი, სპინინი-მანინი,
ნიკოლოვი. ოსეტროვი, იურიევი და სხვანი.

საკუთარი სიმბიანი ორკესტრი

დასს თან აქვს: საკუთარი ტანისამოსი, ბუტაფორია, რეკვიზიტი და საპარკიზებელი.
ადგილების ფასი ყველასათვის ხელმისაწვდენია.

დირიჟორი ბ. გარბანოვი რეჟისორი ბ. გუდარანოვი.

ხვალ, 18 იანვარს, უკანასკნელი გასტროლი.

ქ. ქუთაისში

გაჭრთბამ-რეწელობის სამინისტროს უწყებაში მყოფი

საგუბლტარო კურსები

გ. გ. გიგინეიშვილისა

15 იანვრიდან იხსნება მეორე-პარალელური განყოფილება. კურსებზე მსმენელები
მიიღება ოთხი კლასის მოწმობით, ანუ შესაფერ კაპიკას შემდეგ რუხულსა და
არითმეტიკაში. კურსი ათ თვიანია. სწავლის ფული ასი მანეთი. თხოვნები მიი-
ღება ყოველდღე კურსების კანცელარიაში.

ქუთაისის საადგილმამული სათაგან-
აზნაურო ბანკის

ზედამხედველი კომიტეტი

საოჯგუშოდ აცხადებს, რომ ხსენებული ბანკის რწმუნებულთა ამომ-
რჩეული კრება წესდების მე 80 მუხლის ძალით ქალაქს ქუთაისში ბან-
კის სადგომში დასიშნულია: პირველი რიგის რწმუნებულთა—25,
მეორისა—26 და მესამისა—28 თებერვალს 1914 წ. დილის ათ საათ-
ზე. მასთან ამავე წესდების მე 84 მუხლის შენიშვნის თანახმად, კრება
კანონიერად ჩაითვლება, რა რიცხვიც არ უნდა გამოცხადდეს
ამომრჩეულებისა.

ქუთაისი.

თ. მთავრიშვილის და ახ.

წიგნისა და საკანცელარო ნივთების მაღაზიაში

იყრდნობა ყოველგვარი სახელმძღვანელო ქართულსა და რუსულ ენაზე
შედგენილ. მაღაზია მუდმივ მოსდის ახალ-ახალი რუსული და ქარ-
თული წიგნები, როგორც რუსეთის ცნობილი ფირმებიდან, ისე საქარ-
თლოს ყოველი ქალაქიდან—დაბჭვლისთანავე.

პროვინციის მოთხოვნილებას მაღაზია დაუფრთხილება აქმაყავალებს.
მაღაზია ღებულობს ხელის მოწერას ყველა რუსულსა და ქართულ ტურ-
ნალ-გაზეთზე.

18 დეკემბრიდან
დაიწყო ხელის მოწერა

ია ეკლადის (ა. ცანცადის) მოთხოვნათა მეორე ტომის გამოსაცემად
წიგნი შეიცავს 400—500 გვერდს დართული ექვსივე ავტორის სურათი,
ფაქსიმილე და კრიტიკული განხილვა.

წიგნი გამოიცემა ავტორის შედგენილობით სუფთად და ლამაზად.
ხელის მოწერა მიიღება ბბ-ნ კ. ოცხლის, თ. მთავრიშვილის, ი. კვიტარძის,
„პროვინციის“ წიგნის მაღაზიებში და კერძო აგენტებთან.

ფასი ხელის მომწერათვის ერთი მანეთი.
მიწერ-მოწერა მხოლოდ ავტორთან, შემდგომ მისამართით; ქუთაისი, კათალიკე-
თა ქუჩა, სახლი ხოჯევანოვისა.

გამომცემელი აბ. ცინცაძე.

1914 წლის 2 იანვრიდან

2 января 1914 года

ქუთაისში, კირაკოზოვისა და ოგანოვის ქუჩაზე Кутаисъ на Гимназической ул.
სახლში, ბულვარის პირდაპირ გაიხსნა д. Киракозова и Оганова открыта

კანცერია

КОНТОРА

ნოტარიუსის ვ. პ. კოკოჩაშვილისა.

НОТАРИУСА В. П. КОКОЧЕВА.

ქუთაისი

პირველი კერძო სამკურნალო

სპეციალისტი აქიმები.

მუდმივი საწოლებით თ. ა. რევაიანის სახლი თეატრ ზღაპრ.

ავთმოყვრებს მიიღებენ ყოველდღე:

დ ი ლ ი თ.

გ. ა. აშანგა—ყელის, ცხვირის, ყურისა და ქირურგიული.	1—2
გ. ს. ნადირაძე—შინაგანი და ბავშვის	10—12
ს. ა. რევაიანი—დოსტაქარი, ქალთა, საბებიო	11—12
მ. დ. ბუთაშვილი—კანის, ათაშანი, ვენერ.	12—2
გ. ა. ჯაფარიძე—საბებო, ქალთა და შინაგ.	12 1/2

ს ა დ ა მ ო თ.

გ. ჯ. ჯორჯაშვილი—თვალის 4 1/2—5 1/2
გ. ა. ჯაფარიძე—საბებიო, ქალთა და შინაგ. 5 1/2—6 1/2
სამკურნალოსთან მოწყობილია სააქ.—საანალოზო კაბანეტა: სისხლის, შარ-
ლის, ნახველისა და სხვ. შესამოწმებლათ. ძიძის შემოწმება, ყვავილის აცრა,
606—914 შესწმა კონსულტაციურათ. არის ცალკე ოთახები მძიმე ავთმოყვრე-
ბისა და მშობიარეთათვის. რჩევა 10 შაური, აპერაცია და კონსულტაცია მორი-
გებით. საწოლები 3 მანეთიდან და ამაზე მეტად. აქიმთა მუდმივი მორიგობა.
ტელეფონი № 53

სამკურნალოს დირექტორი—გ. ა. კოლოშვილი.

წ.

აქიმი კ. თ. ტყეშელაშვილი.
ღებულობს ავთმოყვრებს
შინაგანი, ვენერიული, კანის) ვიტუ-
შინსკის სახლი, აფთიაქის უკან, პუშკინის
ქუჩიდან ტელეგრაფის შესახვევში. თ.

აქიმი ი. ჩაბქოგი იღებს კანისა
და ვენერიული ავთმოყვ-
რებს მხოლოდ დღით 12—2 ს., საღ.
6—8 ს. სხვა დროს აქიმი საავთმოყვრე-
ობაში.

მისამართი: გაგარინის ქუჩა, პოლიციის
გვერდით, ფირალოვის სახლში. თ.

ი ყ ი დ ე ბ ა კახიანურში

რკინის გზის გადასავლთან ორსართუ-
ლიანი ქვიტიკის სახლი, დაგირავებუ-
ლი ბანკში, ლენინის სარდაფით, სარაიათი
და ბაღი, ზომით 400 კვ. საფ. პირი-
ბების გაგება შეიძლება ტ. მ. კნუნთან,
თფილისის ქუჩა, ფირალოვის სახლი.

აქიმი დ. ჯაფარიძე იღებს შინაგა-
ნის, ბავშვების, ავრთვევე ყე-
ლის, ცხვირისა და ყურის სნეულებით
ავთმოყვრებს. თფილისის ქუჩა სახლი ნი-
ქარაძისა.

ქართული პრესა

„ქალის“ უკანასკნელ ნუმერში სა-
თაურით:—გამგზავნის—ბ რ. გ ის
წერილია დასტამბული. წერილი ეხება
მარად მწვავესა და ჩვენთვის საჭი-
როდ სკიპთს ტერიტორიის და-
ცვა-შერჩენისას. ეს ისეთი სენია, რო-
მელიც, რაც დრო მიდის, თანდათან
უფრო მძაფრდება და ერთიანად და-
სნეულებს, დაავადოებს ჩვენს ქვეყანას,
უკეთეს ქართველური მცონარეობა არ
მოვიტოვოთ და ყოველი ძალი და ღო-
ნე, რაც კიდევ გვახდია, მას არ მოვა-
ხმარეთ. რ. გ. სწერს:

ჩვენ ტერიტორიის საფრთხე ის
კი არ არის, რომ მასზე ნაკლები ცნო-
ბები ან „იდებები“ მოგვეგზავნა, არამედ
უთავგრესათ ის, რომ არც ერთი ორ-
განზაღვი არ არის, რომელიც კი-
სრულობდეს ამ საკითხის მოგვარებასა
და გაძლიერებას. ეს საკითხი მეტად მწვა-
ვეა და მთელი საზოგადოება, პრესა
უკანასკნელი დროისა წუხს შეგულზე,
და რეალური საშველი კი ჯერ არსად
ჩანს... ჩვენ ვჩივით, ან მშვენიერ პრო-
ექტებს ვადგენთ ბანკებისა, მელორა-
ციისა, სასოფლო მეურნეობის აყვ-
ვებისა და სხ. და სწორედ ამ დროს
მიწა მიდის და მიდის სხვის ჩეღში.
საზოგადოთ ყველა ჩვენი საქმე, რო-
გორც უფლებოვართვისა, რომელსაც
არ შეუძლია ძალით გაამაგროს ის,
რაც გასამაგრებელია, მაშინ როდესაც
სახელმწიფოს ამისთვის მრავალი საბ-
სარი მოგვება,—იმით არის წამდ-
არი, რომ საზოგადოებრივი ორგანი-
ზაციები არა გვყავს იმისთანა, რომელ-
ნიც აღმასრულებელ როლს კისრუ-
ლობდნენ იმ მოსახრებათა და იდეათა,
რომელნიც პრესის თუ საზოგადო აზ-
რის საშველებით, იბადებინ და სა-
მშობლო საკეთილდღეოთ არიან მიმარ-
თული.

თავიდათავი ორგანიზაცია არის. ამის-
თვის ექიდებოდა ჩვენი ჯგუფი იმ
ჩანასახს საადგილ-მამულო ორგანიზა-
ციისა, რომელსაც ქვეა „საადგილ-
მამულო კომისია“. ჩვენს ვითარებაში
მყოფათვის, რომელთათვისაც არათუ
განსაკუთრებული უფლებანი არ არსე-
ბობდნენ, არამედ სხვა ერებთანაც არა
ვართ გათანასწორებული—არა გვაქვს
ერობა კი—ჩვენ ვამყარებდით იმედს

თავ-აზნაურობის ორგანიზაციაზე, რომლის მოქმედებებშიც, უკანასკნელი 5-10 წლის განმავლობაში ბუნებრივად ისახებოდა, იმდენად არა ერთგვანად, რამდენადაც საერთო მამარ-თულობა. თავ-აზნაურობა ერთად-ერთი რელიგიური არსებული ფაქტორია ჩვენს ახლანდელ ცხოვრებაში, რომელსაც ძალია შესწევს თავისუფ-ლოთ მოაწყო იმგვარი ორგანიზაცი-ები, რომელნიც იხსნიდნენ ჩვენს ქვე-ყანას გამოვარდნებისაგან. რომ ეს რე-ალური მოსაზრება და არა „თავად-აზნაურული ფსიხოლოგიით გატყევა“, ამას შემდეგ მოსაზრებითა კ-მპლექსით ვამტკიცებთ:

1) ჩვენი მიწისმფლობელობა უმთავ-რესათ თავად-აზნაურული და მისი ლიკვიდაცია, ჩვენივე გლეხობის ხელ-ში გადასვლით, უფრო ადვილით (და იქნება ერთდროითი საშუალებაც) შესა-ძლებელია თვით თავ-აზნაურული ორ-განიზაციის შექმნით. არ უნდა ვივი-წყებდეთ, რომ ჩვენი თავ-აზნაურობა, როგორც ერთეული, როგორც დაწე-სებულება—გლეხობით უფრო ლიბე-რალურია, ვიდრე იგივე თავ-აზნაუ-რობა, როგორც ცალკე პირე-ბი. თავ-აზნაურობა, როგორც ერთე-ული, არც ერთგულ გრძნობასა მო-კლებული და მისი შეგნებული ნაწი-ლი, პრესის, საზოგადო აზრის ზეგავ-ლენით მთელს თავის მატერიალურ ძალას, ეროვნულ საქმეებს აღებს. ამ მდგომარეობით არ შეიძლება არ ისა-რებლოს სალი მსჯელობის მქონე, და არ გამოიყენოს ჭიმ მხრით, რომ თავ-აზნაურობის შემწეო-ბით მოხდეს ხოლმე ლიკვიდაცია სხეი-ლი მიწისმფლობელებისა. ფსიხოლო-გიურათ სხვილი მქმამულე დაკვირვ-ებელია უფრო თავ-აზნაურობისთან, როგორც ერთეულითა, ვიდრე სხვა რომელიმე (ჯერ არ არსებულ) ორგა-ნიზაციასთან იქნებოდა და ამიტომ პოტენციაში დიდი შესაძლებლობაა ეს ფსიხოლოგიური განწყობილება შე-გნებულად გამოვიყენოთ. მაგალითები-სათვის შორს არ წავალთ და თუნდა სწორეთ ის აშურობანიც, რომელიც უცხოის ხელში გადავიდა, სულ ადვი-ლით შეიძლება იმავე მეტეხელების ხელში დახსენილიყო, შესაფერი ორგა-ნიზაცია რომ დროით მიშველებოდა. ესევე ითქმის კვლევის მამულზეც ბო-რჩალოში, ესევე ითქმის ორბელიანთა მამულზე, რომელიც მოკლე ხანში გაიყვანა ისევე უცხოელზე და პატ-რონი კი არა ყავს. ესევე ითქმის საცი-კიანოზე, რომელიც დღეს-ხვალ დაი-ფლითება. ესევე ითქმის... მაგრამამაგა-ლითებს ნუ გამოვუდგებით. ჩვენ საკუ-თარი გამოცდილებით ვიცით, რა ადვი-ლით და სწრაფად ხდება ლიკვიდაცია თავ-აზნაურულ შემამულეობისა ჩვე-ნივე გლეხობის ხელში, როცა დროზე შესაფერი საშუალებას მიაშველებ. ამის-თვის სულ მცირედა საჭირო; თანხაც და ფსახლოვანი მომზადებაც სა-კმაო აქვს თვითვე გლეხობას, ოღონდ პატრონი არა ყავთ, გამძლოლი. პრესა რომ ხელმისაწვდომი იყოს გლეხობის-თვის, იქნებ ესეც საკმაო საშუალება ყოფილიყო, მაგრამ, საუბედუროთ, წასე არ არის.

მეორე მოსაზრება ის გახლავთ, რომ არც ერთის წოდებას არ აქვს ის უფ-ლება თავისუფლად გამგებლობისა საკუთარს საქმეებისა, როგორც თავ-აზნაურობას და ეს მეტათ ძალია იარაღი ჩვენი მიზნისათვის ბრძოლა-ში. ვერც ერთი არსებული საზოგა-დოება, ბანკი ან სხვა რამ დაწესე-ბულება ვერ იკისრებს, — რომ კიდევ შეეძლოს, — ტერიტორიული საქმე-თა გაძლოას, რადგან ეს ისეთ ელ-ფერს დაედება მათ, რომელიც რუ-სეთის სახელმწიფოში ისჯება, რო-გორც „სხვის საქმეში ჩარევა“; ეს იურიდიული სტატუტია. ამ მხრით თავ-აზნაურობას კი თვით იმპერა-ტორისაგან უმაღლესათ ნაბოძები უფ-ლება აქვს: „იზრუნოს მიწისმფლო-ბელთა და მიწისმომქმედთა ინტერე-სებზე“. ეს ძალიან იურიდიული თანხა, თუ ითქმის ასე, პრივილეგია თავ-აზნაურობისა, სრული უფლებას აძლევს ორგანიზაციასა და მისათ, რომ იზრუნოს ხალხზე, იმ მასზე, რომელზეც განსაკუთრებით უნდა

დაემაყროთ ჩვენი მომავალი. მომუ-შავე—გლეხობა—აი, ის გლეხენტი, რომელიც არაოდეს არა მდგარა და არ შესდგება გადაგვარების გზაზე, თუ ზურგი პატარა გამარჯბული აქვს იმ მიწით, საიდანაც იგი სწოვს სასი-ცოცხლო ძალას. გლეხს არ შეუძლია გადაადგოს, შექმნის მიწა ისე, რო-გორც ჩვენს ბრწყინვალე თავ-აზნა-ურობას, რომელსაც მიწა არ უყვარს და ვერც ეყვარება, რადგან მისი მო-ვლა, მისი გეგმა არ ცხად და უბე-დურება კი ისაა, რომ სწორეთ მარტო ასეთს გათხსნიბულს, გადაგვარე-ბულსა და მიწის ფასის არა-მცოდნე თავ-აზნაურებს უყავიათ იგი მთლიან. ჩვენს თვალწინ საშინელი ბოროტება ხდება: ჩვენს ერს, როგორც ერთე-ულს ფეხქვეშ დანა აცლიან ათასობით დესეტინა მიწა, საფუძველს არსებობი-სას, არა იმდენათ მანათაშეები, არა-მიანცები და სხ. რამდენადაც თვით ჩვენი დეგენერატი თავადება და აზნა-ურები. ეს პროცესი ბუნებრივად ხდებ-და და მით მეტი ძალია და უფარი გვმართებს, დროით გამოუხახოთ სა-შველი. და ეს საშველი—ისევე ორგა-ნიზაცია არის.

ყველა ორგანიზაციას, და ნამეტ-ნავათ საადგილ-მამულოს, სჭირია არა მარტო იურიდიული უფლება და კარ-გი სურვილი, არამედ მატერიალური საღისარიც. ამ მხრით ჩვენ არ მოგვე-პოვება არც ერთი დამოუკიდებელი ორგანიზაცია, რომელიც შეეძლოს ამისთვის ფულის გაღება და დადისი-ნაციონალური თანხაზე, რომელიც შეიძლება შესდგეს ერთმანეთზე გაწე-რით—ჯერ უბრალო ფანტაზია არის. თავ-აზნაურობას კი არათუ აქვს სა-კმაო თანხა საზოგადოთ, თვით ამ კერ-ძო საკითხისათვისაც, საადგილ-მამულო საქმისთვის, დაარსებული აქვს სასოფ-ლო სამეურნეო თანხა, რომელიც ყოველწლით იზდება და აქამდე კი იფანტებოდა და იფანტება გამოუს-დევრათ, ყოველ შემთხვევაში, მკი-რელი გამოყენებით.

ამ წერილში არ გვინდა ჯერჯე-რობით შეგჩრდეთ იმ საკვლეო სა-მეურნეო თანხაზე, რომელიც შენა-ხული აქვს ჩვენს გლეხობას ხაზინაში და ვერ იყენებს, უპატრონობისა გამო.

ყველა ამას შემდეგ, ვართ თუ არა მოვალე მოვსთხოვთ თავ-აზნაურო-ბას, სწორეთ ასეთ ტაციობის დროს მოიყვანოს მოძრაობაში მთელი თავ-ისი თანხა თუ არა, მთელი სამეურ-ნეო თანხა შინაც—მდგომარეობის დასაცავად? ყველა ამას შემდეგ მოვა-ლეთ თუ არა; თვით თავ-აზნა-ურობაც, დაარღვიოს დამყარე-ბული განცხადება და თანხა მი-წის ინტერესებისთვის დაარსებულს, შესაფერი მიმართულება მისცეს? ჩვენ გვგონია—და რამდენიმე წელიწადია ამისათვის ვიბრძვით—რომ თავად-აზ-ნაურობამ, როგორც ერთეული, თავ-ისი დემუტატა საკრებულოს და სა-ზოგადო კრების სახით, ფართოდ უნ-და გაუღოს კარი ამ იდეას და ის ჩა-ნასახი ორგანიზაციისა, რომელსაც სა-ადგილ-მამულო კომისია ეწოდება, გააძლიეროს, როგორც თანხით, ისე, უმთავრესათ, „პირთა კოფეციენტით“ ე. ი. მომუშავეთა რიცხვით და ხარის-ხით. მაგრამ საკმარისი ხომ არაა ორ-განიზაციის არსებობა, — ასეთი ორგა-ნიზაცია ახლაც არსებობს, — მას უნდა გარკვეული პროგრამა ქონდეს მოქმე-დებისა და არა მარტო მიზანი ნათე-ლი.

დარწმუნებული ვართ, ამ კომისიის დიდი საქმის გაკეთება შეუძლია და ამიტომ უფრო გვაკვირვებს, რომ სა-ადგილ-მამულო კომისიის ის სარეორ-განიზაციო პროექტი, რომელიც დი-დისანია შემუშავებულია და დემუ-ტატა საკრებულოსაგან უკვე მიღე-ბული—უქმათ რჩება ამისთანა გაქი-ვრებულ დროს, როცა ერთი კი არა, ასი ორგანიზაცია უნდა გვეკონდეს ასე-თივე მიმართულებისა. დრო არის აღარ აყოვნებდეს საკრებულო ამ პროექტის განხორციელებას, ხალხის საკეთილ-დღეოთ.

რ. გ.

ახალი აზნაურობა.

გუშინდელ ნუმერს ჩვენი გაზეთისას ბეჭდვით სიტყვის მეთვალყურის განკარ-გულებით პოლიციამ კონფისკაცია უყუა, ამ ნუმერში მოთავსებული იყო, სხვათა შორის: მეთაური—„გაზა ჯუმალი“? Yivat—ისა; „სასლსო შეაღების გაგშემა“ ია ნ—ძისა; „ზოგადი ფიქა“—ხომლე-ლისა და სხვა წერილი წერილები...

რადგან დიდ ნაწილს ჩვენი მკითხველე-ბისას, უმთავრესად კი ქალაქს გარეთ ხე-ლის მომწირებებს, გუშინდელი ჩვენი გა-ზეთის კონფისკაციის გამო არ მოუვლო-დათ დღევანდელ ნუმერში კვლად ვთავ-სებთ ამ გუშინდელი ნუმერის საყურადღე-ბო ახალ ამბებს.

◆ გუშინწინ საურთიერთო ბანკის სა-დგომში ქუთათური ვაჭრების მკირე ჯგუ-ფის კრება მოხდა; სულ 17 კაცი და-ესწრო, კრებაზე მიწვეული იყო ბ. ნ. ნიკოლაძე. კრებას მოხსენდა ახალი სა-აქციონერო ბანკის დაარსების ამბავი. ბ. ნიკოლაძე აფრთხილებით შეხვდა ამგვა-რი ბანკის დაარსების ამბავს და სთქვა ასეთი ბანკის დაარსება საამდროვოა და დიდი ხელს შეუწყობს ჩვენში ვაჭრობა-მრეწველობის აღორძინებას. კრებაზე ყველა დამსწრე ვაჭარმა სურვილი გა-აცხადეს აქციების შეძენისა და იქვე ასი-ათის მანეთის აქცია გაასაღეს. აქცია ორასორმოცდაათი მან. ღირს.

ბანკის საარგანიზაციო კომიტეტს ჩვე-ნი ქვეყნის ყველა ქალაქისა და ღაბის ვაჭარი უნდა შემოუერთდეს ამ დიდი საქ-მის განსახორციელებლად.

ბანკის ცენტრალური გამგეობა იქნება თფილისში, ხოლო მისი რამდენიმე გან-ყოფილება დანარჩენ ქალაქებში. მარტის 1-ლს თფილისში მოხდება ყველა ქალა-ქის საორგანიზაციო კომიტეტის შე-ერთებული კრება. სადაც მიიღებენ მო-მავალი ბანკის წესდებს, წევრებს და სხვა საორგანიზაციო საკითხებს გამო-არკვევენ.

საზოგადოთ უნდა ესთქვად—ქუთაისის ვაჭრები აფრთხილებით შეეგებენ ამ დიდ საქმეს.

◆ მოსკოვიდან შემდეგი შინაარსის დეპეში მივრეთ: „თოხმეტ იანვარს ქართველთა განმანათლებელის წმ. ნინოს დღეობაზე შეკრებილი ქართველობა სა-ლამს ვუძღვნიოთ შრომელ ქვეყანას“.

◆ 14 იანვარს მოხდა ქუთაისის ქა-ლაქის საბჭოს ხმოსანთა კრება თათფი-რი, რომელსაც ნიკო ნიკოლაძემ გაა-ცნო თავისი წინადადება ქუთაისში წყა-ლსდენის, ელექტრონული განათების, ტრა-მევისა და კანალიზაციის მოწყობის შესახებ. ბ. ნიკოლაძე პეტერბურგის ფირმის „სტროიტელის“ წარმომადგენე-ლია.

◆ მ. ოცხელებმა უფლება შეიძინეს შ. მღვიმელის თხზულებათა გამოცემისა, რაც კი დაუწყებია 1914 წ. 1 იანვარ-მდე. სტამბას შეუდგებიან ამ მოკლენა-ში და საადგომოთ მზათ იქნება.

◆ სამარკანდის ოლქის სამხედრო გუბერნატორი ოლმუდოიე დიანიშნა თურქისტანის ოლქის სამხედრო შტაბის უფროსათ.

◆ როგორც გადმოგვცეს, თავ-მე-ლოვანები უტხოველებზე კი ავე მეორე მამულსაც ყიდიათ სახ. „ლესხვას“, დე-სეტინას შეიღ თუნათ. თავ-ისონ გე-ლოვანს წინადადება მიუქცია გლეხთათ: ის შეიძინონ ეს მამული იგი მზათაა გლე-ხებს ოთხ თუნათ დაუთმოს ეს მიწა. მამული „ლესხვა“ მიუცილებელ საქი-როებას შეადგენსა სამი საზოგადოები ათას ზუთასი კომლისთვის.

◆ ამემათ ქუთაისის ბაზარზე სიძვი-რეა ფქვილის, ლობიოსი და ყველის. ფუთი ფქვალი 6 აბაზათ ფასობს, ფუთ ლობიო 2 მან. და გირვანკა ყველი 5 შაურათ.

◆ პარსკეცს, 17 იანვარს, შავიქვის დარ-ბაზში, საღამოს შეიღ საათზე დანიშნუ-ლია ქალთა საზოგადოების მორიგი კრე-ბა. ქ. ნიჩო შარაშიძის ასული წაი-კითხავს რეფერატს შემდეგ თემაზე:— „გეგმავს ნინოზილის მწერლობა“.

◆ დღეს, ქალაქის თეატრში მეორე წარმოდგენა, რუსული საოპერეტო და-სისა წარმოდგენილი იქნება ცნობილი მოზიკა ვალენტინოვისა „გენება ტა-დუშო“ 3 მოქმედებათ.

ამ წარმოდგენაში მონაწილეობას

დღიური

ალბანეთის რაზმი რიცხვით 150 კაცი საბერძნეთის ტერიტორიაზე გადავიდა და კოლონიის ოლქის სოფელი დაი-ქარა.

— ვენეტილოი ბერლინიდან ვენას წავიდა, იქიდან პეტერბურგს მიდის.

— სერბიაში 19 იანვრიდან სახალხო არჩევნება დაიწყება.

— ბულგარეთში და ოსმალეთში სა-

ილებს საუკეთ სო ძალები დასისა.

◆ ქუთაისის გუბერნიის თავად-აზნა-ურთა წინამძღოლი დ. ო. ნიქარაძე 18 იანვარს სათავად-აზნაურო გიმნაზიაში საზოგადო საქმეების განსჯასა და გადა-წყვეტილებაში მონაწილეობის მისაღებათ ქალაქის გამგეობის მდივანს დავით ავა-ლიანს იწვევს.

◆ 15 იანვარს ქალაქის საბჭოს დარ-ბაზში მოხდა საბჭოს ხმოსანთა კრება თათფირი, რომელსაც დაესწრო ნიკო ნიკოლაძე. მან სიტყვიერათ გააცნო ქალაქის საბჭოს თავისი წინადადება ქა-ლაქის მუნიციპალური საქმეების მოწყო-ბის შესახებ. ბ. ნიკოლაძე წინადა-დების იძლევა, რომ შეუდგენს ქალაქს წყალსდენის, ელექტრონული განათე-ბის, ტრამევისა და კანალიზაციის ტენი-კურ პროექტებს და ხარჯთაღრიცხვას. ამ შრომისთვის ის თხოულობს გასამრჯე-ლოთ 2 პროცენტს იმ ფულისას, რომელიც დასაქირდება სხენებული საქმე-ების განხორციელებას. დაახლოებით შე-ადგენს 30—60 ათას მანეთს. ამ ფულს ბ. ნიკოლაძე მხოლოდ იმ შემთხვევაში თხოულობს, თუ მის მიერ შედგენილი პროექტები და ხარჯთაღრიცხვები და-მტკიცებული იქნება სათანადო მთავრო-ბის მიერ და ქალაქს ნება მიეცემა სა-მინისტროსგან ობლიგაციური სესხის აღებისა. კერძო თათფირში პრინციპა-ლურათ მოიწონა ბ. ნიკოლაძის წინა-დადება და სთხოვა მას წარმოადგინოს წერილობითი განცხადება, სადაც უნდა აღნიშნოს დაწვრილებით თვისი პირო-ბები.

◆ შორაპნის მხარეში აძლიერებენ დარაჯების რიცხვს, რადგან შანტაღის-ტების თავგასულობას საზღვარი არ უდევ-სო. როგორც გვწერენ, აუარებელი უსახელო წერილი მისდით თურმე ად-გილობრივ ვაჭრებსა და სხვებს, სთხოვენ ფულს, იბუქებთან სიკვდილით.

◆ ბ. ილ. სვანი გვწერს:

„სიმართლის ხმის მე-11 №-ში მო-თავსებულია ამბავი შესახებ იმისა, რომ სვანეთში, სოფ. ორბელში არტემ მი-რუტაძის ოჯახს ცეცხლი წაიდებია და მთელი ოჯახიდან მხოლოდ ერთი ბავში 13 წლის ელენე გადარჩენილა. ეს ბავ-ში არავის მიუყარებია და თავის მო-კვლის განზრახვით ვიწრო ბილიკით სადღაც გამხვავებულია. ამ ვიწრო ბი-ლიკი იგი მიუყვანია „სიმართლის ხმის“ რედაქციას. ეს ამბავი ყოველ სა-ფუძველს მოკლებულია და ამასთან ერ-თად სვანეთში სოფ. ორბელი არ არსე-ბობს, არც გვარათ მირუტაძე მოიპოვება. ამ ემავ სვანეთიდან წამოსვლა რაღაც მითითური ზილიკით შეუძლებელია, ისიც 13 წლის ბავშვისთვის. ცილისწამება, თითქმის, სვანები ასეთი გაუტანელი და გულტყვი ეყოვნ, რომ უპატრონოთ და უმწყოთ დარჩენილი ბავშვისთვის დახმა-რება არ გაეწიოს. „სიმართლის ხმის“ თუ შეუძლია ასეთი უტყუარი, უსაბუთო ცილისწამება იმ ხალხსა და ქვეყანას, სადაც „მეზობლობას“ და უბედურ შე-მთხვევის დროს უპატრონოთ დარჩე-ნილთა ხელის გაწოდება კანონათაა აღ-სარებული.“

აქი ქა უ რ ი.

ყოველი მწერი შემოდგომაზე უფრო მწვევითა და მწარეთ იბინება—უთ-ქვამთ. მალე სიკვდილს მოვლის, დაუ-ზამირდება, დასკოცხლსთან გამოსა-ღების წინ, გამოვრტებული ამიტომ აწუ-ხებს უფრო ყოველი ბუზანკალი ადამი-ანს. აწუხებს მხოლოდ, თავს აბეზრებს, დაკლებით კი ვერას აკლავს დასუსტე-ბული.

ამ ბუზანკლებს გვაგონებენ ჩვენი და-სელები, რომელთაც ამ უკანასკნელ დროს გვესლი მოიკრიბეს, ანთხვენ მას ყოველი მხრით და უხეშათ, უტყუარათ იგინე

ბერძნეთის წინააღმდეგ ხელშეკრულობა დასდევს. ქართველი მამარ-თაშვილი ასოციაციონიზმის თანამდებარე-გამოუცხადი.

— გამოიკვია, რომ პეტერბურგში 9 იანვარს 170 ათასი მუშა გაფიცულა.

— ინგლისი ფლოტს აძლიერებს.

ბიან...

სიკვდილის მოახლოებას მოასწავებს, სულის დაფვას უკანასკნელად. მათი ორ-განო სანაგვე გოდორია ამ ღონძღვა თრე-ვისა, უხამსი სიტყვებისა, უაზრო გამო-როტებულ ბრალდებათა მათი მოწინააღ-მდეგეების მიმართ.

საბრალონი! ასე იქცევა გამაღტყავე-ბული ქოფაკი... ღრენს, ხმა მიხრწნილად ჰყეფს, მაგრამ ზე აღგომის ძალია არ შე-სწევს, წელი თრეული აქვს ყოველი სიმბასრე დაკარგვია მის კბილს,—თვლი მიღამებია, ხმა ჩაწყვეტია და მისუსტეუ-ლი ყფილითა და ღრენით ფიქრობს ძალ-ლობა შეიჩინოს...

წერილი რედაქციის მიმართ.

მეორე შენიშვნა გვლგანებას მიერ მამე-ღის გაყიდვის გამო.

გაზეთებმა „სიმართლის ხმა“ და „ერ-მა“ უკვე აცნობეს მკითხველთ, რომ გე-ლოვანებმა განიზრახეს მათი მამულის „ლაფურის“ გაყიდვა. ამის შესახებ მი-თქმა-მოთქმა და მოხსენებულს ქართულ ორგანოებში გამოყიდვლთ სამშობლოს მოღალატეთ სთვლიან. სხვა „მოღალა-ტეთა“ შორის ჩემი სახელიცაა მოხსენე-ბული ეს გარემოება მიძღულებს ორიო-დ სიტყვით გავაცნო მკითხველ საზო-გადოებას საქმის ვითარება, ვინაიდან ყოველად შეუძლებელია, ყოველი კაცი, ვინც ადგილს გაყიდის, სამშობლოს მო-ღალატე ჩაითვალოს. შესაძლებელია, კაცმა ერთი მამული ნაკლებათ სასარგებ-ლო გაყიდოს და მეორე უფრო სასა-რგებლო იყოს. ზემოხსენებული გელო-ვანების მამული „ლაფური“, სივრცით 12 ათასი დესეტინაა, მდებარეობს ქუთა-ისის გუბერნიის ჩრდილოეთ მხარეს და საზღვრავს თერგის ოლქს. ჩვენმა მხრი-დან მას ერთი მხრით, 40 ვერსის მან-ძილზე, უძვეს ზემო სვანეთი—უშკულის საზოგადოება, მეორეს მხრით, ცოტა უფრო მოშორებით, ქვემო სვანეთი—ლენტეხის, ჩალურის და ლაშეთის სა-ზოგადოებანი, ხოლო მესამე მხარეს რა-ქის მხარის სოფლები—ღებ და გოლოა. მთელი მამული შესდგება საბაღო, მკირე ტყისა და ყინულისაგან. არც ზე-მო და არც ქვემო სვანეთი ამ ადგილით არ სარგებლობენ, არა იმიტომ, რომ სარგებლობას ვინმე უშლიდეს, ანუ დი-დი გადასახადები აწუხებდეს, არამედ ერთის მხრით გზის უტონლობისა გამო, ხოლო მეორის მხრით იმიტომ, რომ სა-ბაღოებ და ტყე ყველას საკმაოთ უფრო ხელდასაწვდენზე აქვთ. უნდა შევნიშნოთ, რომ სვანეთში საზოგადოთ სივრცოვე მიწისა თუ არის, მხოლოდ სახანგ-სათე-სის და არა ტყისა და საბაღისა. და-სამტკიცებლათ იმისა, რომ ამ მამულით არავინ სარგებლობდა, ემარა ჩემის ფიქ-რით, ისიც, რომ ჩემს მახსოვრობაში გელოვანებს ამ ადგილიდან ერთი კაკიკი შემოსავალი არ ქონათ. ხოლო სახელ-მწიფო გადასახადი ამ მამულზე წლიუ-რათ ორი ათას მანეთამდია. დრო გამო-შვებით ისევე ოსები და კაბარდოელები აძოვებდნენ ცხვრებს, და იძლიოდნენ 500—600 მანეთს შემოსავლს, ისიც უკანასკნელ წლებში.

ამ გარემოებით მამულს დაედვა ვალთ სახელმწიფო გადასახადები 12,000 მანე-თამდე. 1906—1907 წლებში გუბერნი-ის ადმინისტრაციამ კიდევ დანიშნა სა-ჯარო ვაჭრობა ამ მამულზე სახელმწიფო ბაეების შესახებ. დიდი ვიო-ვალაბათ, საჯარო ვაჭრობა შეაჩერეს იმ პირობათ, რომ გელოვანებს მამული ჩამოართვეს და პოლიციას ჩაბარეს, რათა შემოსა-ვალ-გასავალი მან გან გოს ბაეების და-საფარავათ. მიუხედავათ ამისა, აგრეწოდე ბულმა „ნედომიკება“ კიდევ იმატა. ად-მინისტრაციამ მეორეთ განიზრახა დაე-ნიშნა საჯარო ვაჭრობა, მაგრამ გელო-ვანებმა კიდევ გადაადებეს იმ მოსაზრე-

მ გ ო ს ა ნ ა კ ა კ ი ს .

არაა არის ამ სოფელს უკვე, გაუცვლელი,
ყველაფერს მოსპობს დროთა სვლა, უწყალო ისრით მკვეთელი.
ფულს "ქანგი შესპას, ქანგს მიწა, კაცის ძეგლებს მიწა გამოხრავს,
დროთა სვლა ყველას ატრებს, თვით კი იცინის, არ ოხრავს.
სამუდამოთ ვერაინ იცოცხლებს, რათ სურს ლითონი ეძოს,
და ამ უკუღმართ სოფელში მრუდე უღელს ეწიოს?
უკვდავებს ქმნის უკვდავი, დიდი სულის დიდება
მასშია მხოლოდ მუდმივი სიცოცხლე, ბედნიერება.
1 ანგარი.

სოსო ვარდიძე.

ბოთ, რომ თვითონ გაეყვანა და ჩაღის
ფასათ ხაზინას არ ღარგნოდა. რამდენი
მე მოწაწილენი წავიდნენ რაჭას და გლო-
ლელებსა და ღებულებს ურჩიეს ეყიდათ
ეს ადგილები, რადგან შედარებით მათზე
უფრო ახლოს მდებარეობს და აღუთქვას
მათ, რომ რვა მანეთად მისცემენ დესე-
ტინას, მაგრამ ზემოხსენებულმა სოფ-
ლებმა არ ისურვეს ამ ადგილის ყიდვა.
ამ ხანებში გარდა იმისა, რომ ლაფორის
მთის საბაგი "ნელოიძეები" უფრო მა-
ტულობდა, სხვა ათასი საჭიროებაც თავს
ატყუდებოდა ადგილის შესაკუთრე — გელო-
ვანებს, აღებდნენ ვალებს და ხელიდან
უსხლტებოდათ მათი მრჩენელი მათ კარ-
მიდამოზე მიკრული სახნავ-სათესი. ამ
მიზნით მთელმა გვარმა გელოვანებისა
მოილაპარაკა და მივიდნენ იმ დასკვნა-
ში, რომ უმჯობესია "ლაფორის" მთა,
რომელიც თუ დღეს არა, ხვალ შეიძლე-
ბა აღმინისტრაციამ საჯარო ვაჭრობით
გაყიდოს მათების დასაფარავთ, ხოლო
ჩვენ კი ერთი კაპოკი შემოსავალიც არ
გვაქვს, ჩვენ თვითონ გაეყვანით და ამ
ორიოდ გროშით, რომელიც აქიდან
გვერგება, შევიწარმოოთ ორიოდ ნა-
კეთი სახნავ-სათესი მიწებისა, ურთომი-
ლთა ცხოვრების საღარიბო მოგვესო-
ბო. შემდეგ ამისა ვტყუბილობთ, რომ
მათ უკვე მიუყვლიათ მამული ჩრდილო-
კავკასიის მკვიდრის ბ. ჩერმოვისათვის
200,000 მან. მყიდველი ჩრდილო-კავკა-
სელი ჩეჩენია და საიდან წარმოიდგინა
„სიმართლის ხმის“ კორესპონდენტმა,
რომ ის „ქანკურაში“ უცხო ხალხის
დასახლებას აპირებს? შეიძლება ყველა-
ფერი მოგველოდნენ ქართველობას, მა-
გრამ გაჩენების საფრთხე არ მოგველის,
ეს, ვგონებ, გეგმავს გარეშეა. გარდა ამისა,
რამდენათაც ვიცით, გამყიდველებმა მი-
ღველს პირობაში ჩაუწერეს, რომ მამულ-
ში თუ რამ მდნეულთა აღმოჩენდა,
ისინი მონაწილე არჩებიან. რაც შეეხება
„სიმართლის ხმის“ კორესპონდენტის შე-
ნიშვნას, რომ გამყიდველთა შორის ურე-
ვია დებუტატის მძა პლატონ გელოვანი,
და მეორე ვარსკვლავი გელოვანი და ამით
რო მოინდომონ, მამული აღარ გაყიდე-
ბო, ამაზე საჭიროთ ვრცელ მოგახსენო
შემდეგი: ჩვენ ისე მცირე მონაწილე გა-
ხლავართ, რომ იმდენს გავლენას ვერ
ვიქონებთ მონაწილეებზე, რომ ჩვენს
პრინციპებს იმგვანა თავისა კეთილდღე-
ობა უმსხვერპლოდ, მაგრამ დანადგლე-
ობით მოგახსენებთ, რომ გამყიდველთა
შორის ბძანდებიან „სიმართლის ხმის“
მიერ „პატენტოვანი“, „ხალხისთვის
თავადებულნი“ თავადი ლევან დაღუ-
შტელიანი და ახალური ბიკორა ახლენ-
დანი, რომელნიც ბევრათ შეგნებ უფ-
რო დიდი მონაწილენი არიან და, გევი
არაა, დიდ მონაწილეთ უფრო დიდი ზე-
გავლენა აქვთ მამულის გაყიდვის საქმე-
ში, და თუ, როგორც დიდი მონაწილე-
ნი და მათთან ხალხის ერთგულნი, ისინი
თავებენ, ჩვენ რაღა გვეთქმის თვინიერ
იმისა, რომ ბანი მისცეთ მათ!

ზაქარა გელოვანი.

ზაქარა გელოვანი.

„ავსა კაცსა ავი სიტყვა“
ურჩენია სულსა, გულსა!

ერთობ ახირებული და მკვიტი კაცი
უნდა იყოს ინჟინერ-ტექნოლოგი ნ. ცინ-
ცაძე, იმერლებს, მართალია, საჩივრები
წერა უწყვართ, მაგრამ არც სულ უსა-
ბუთოდ, „უპრაგონო“ სწერენ ამ სა-
ჩივრებს, როგორც ამის დაჩვეული ყო-
ფილა ბ. ცინცაძე. მასთან იმერლები
ზდილნი მინც არიან, მტრთა მიმცემი
რისხვისა; ბან ცინცაძეს კი არც ზღო-
ლობა ქონია და ვერც „მტრის“ აყენებს
რისხვას; ყველგან თვითონ რჩება შერის-

ენაწულიანი ინჟინრისა სავსეა ავტორის
ლექსიკონიდან ამოკრეფილი ხელხელ-
საგომგანები მარგალიტებით, რომელსაც
ის უხვით აბნევს ფოთის ქალაქის მოუ-
რავის, ქალაქის გამგებობისა და საბჭოს
შესამკობათ. ქვეშაირთა ძლიერ მდი-
დარი ლექსიკონი უნდა ქონდეს ბ. ცინ-
ცაძეს, რომ ამდენ უწყალოდ, უზღუდლსა
და შეუსაბამო სიტყვებს შიგ მოწინააღ-
მდეგეთა საღმდლოვან, ლაფში ამოსა-
სერვლათ, ეტყობა, ის გროშით არ უნდა
აფხვებდეს ადამიანის ღირსებას, პატიოს-
ნებას, კეთილ სხელს, რომ ასე უსა-
ფუძლოდ ჩირქსა სცემს, ტალახში სვრის
სხვის პიროვნებას.

მაგრამ ყველგან რომ დამარცხებული
რჩება და სხვისთვის გათხრილ ორმოში
თვითონვე ვარდება... რომ მისგან გა-
სროლილი ტალახი სხვას ვერ სწვდება,
თვითონვე ესმის სახეზე და მუარავს!..

საქალაქო საქმეთა საკრებულომ, 8 იან-
ვარს, განიხილა ბ. ცინცაძის საჩივარი
ფოთის ქალაქის საბჭოზე და „ერთხანთ
დადგინა: ფოთის ქალაქის ყოფილი ინ-
ჟინრის, ინჟინერ-ტექნოლოგის ნესტორ
ცინცაძის საჩივარი ფოთის ქალაქის საბჭოს
1913 წ. 27 იანვრის მომხდარ დადგენილებაზე
უყურადღებოთ იქნეს დატოვებული, რო-
გორც სრულიად უსაფუძვლო; ამასთანა-
ვე საქმე გადაეცეს ოლქის სასამართლოს
ბრალდებულს (პროკურორს) ბ. ცინცა-
ძის სისხლის სამართალში მისაცემთა იმ
უწყალოდ და შეუსაბამო სიტყვებისათვის,
რომლითაც ის იხსენიებს ქალაქის მოუ-
რავს, გამგებობასა და საბჭოს.

„რაც მოგივა დაგივაო, მხოლოდ
შენი თავითაო,“ ამბობს ქართული ან-
დაზა ცინცაძისებური ფაბრიკების შე-
სახება.

„ენა შენი მტერ არს შენი.“
იქნება, გაკვეთილთა მინც გამოადგეს
ბ. ცინცაძის მაგალითი ზოგიერთ ვაჭარ-
ტონს, რომელთაც ძლიერ გაუწყაფავთ
ხელი უსინდისო საჩივრებისა და დაბეზ-
ღება წერაში.

იგეგ

წერილი საფინხიიდან.

უნდა მოგახსენოთ სამართალე, მეტის-
მეტ გაკვირებასთან ერთად, სასოწარკვე-
თილებაში ვვარდები, როდესაც ნათლათ
ხედავ ქალაქის თვითმართველობის ჩვენ-
დამი ასეთს უყურადღებობას.

ვერ ნახავთ მთელს ქალაქში ისეთს მი-
ვიწყებულ ადგილს, როგორც დღეს სა-
ფინხიდან: ქუჩების ტალახითა და ტბებში
სავსე, სიბნელე, ოღორა-ოღორები, არა-
ვითარი დაჯიჯი. ამ უბნის მთელ მცხოვ-
რებლებს განსაკუთრებით დარბი მუშა
ხალხი შეადგენს, ზოგი მათგანი მთელი
დღე გზებზეა გაკრული და ოფლის ღვრით
შრომას ეწევა; ვისაც კი აქ სამუშაო
ვერ უშოვია, სხვაგანა წასული ორიოდ
გროშის შესაძენათ, რომ ცოლ-შვილი
შემშალ-სიცივი ავან არ ამოუწყდეს; ოჯა-
ხი კი ცოლისა და წერილი შეიღების
ამარაა. და როგორ იარსებოს ან ერთმა,
ან მეორემ, როდესაც ფეხი არ შეუ-
ძლიათ გადასდგან ისე, რომ ან ქვას არ
წამეტარეს, ან წელამდე ტალახში არ
ჩაეფლოს, გზებზე გაძღვარ ტბებში არ
შეკუროს. დიდი ვი-ვაგლობით, ეს
ერთი წელიწადია, მოგვეცეს ორიოდ
ფარანი, რომლის ბოძებზეც სიბნელეში
თავი თუ მიგვიმტვრევია, თვარა სინათლე
არ ჩვენი საქმეა. რომ ვითხე ერთ მე-
ფარანს ამის მიზეზი, ასე მომასუხა: „ჯერ
სალამოს გვიანდელი სპარტს არ გვაძლე-
ვენ და მეერ ნაბძანები გვაქვს—პირვე-
ლათ „გლავნი“ ქუჩები გავანათათო“.

„პეტრეს მოსვლამდე, პავლეს ტყავი
გააძვრეს“-ო, ასე ჩვენ გვემართება სწო-
რეთ; როდის ის „გლავნი“ ქუჩებს გა-
ანათებს, როდის დაისვენებს და შემდეგ
ჩვენ მოგვიგონებს, ჩვენ ჩვენი გვემართე-
ბა, მოდის ჩვენკენ ასანთებით, და წარ-
მოიდგინეთ მისი მდგომარეობა: ერთი
ფარნიდან მეორემდე მიწვევას ორი საათი
უნდება.

ამ ჩვენს გაქვირებაზე რამდენჯერმე
დაიბეჭდა ცნობები ჩვენი გაზეთების
„ახალ ამბებში“, მაგრამ ეს ერთობ ძვე-
ლი ამბავია, რომელსაც ვერაფრით ახალ-
ზე შეცვლა ვერ მოუხერხებია, ამ ჩვენი
საფინხის ძველი ამბავს არაფერი ეშ-
ველა; ისევ ძველ მდგომარეობაში ვართ,
ისევ ძველ ტალახში ვიხსენიებთ და სველს
სიბნელეში დავბოდილობთ.

მაგრამ ჯერ იმედი კიდევ გვაქვს, ქა-

ლაქის თვითმართველობა მოგვცემს ყუ-
რადღებებს და გაიგება—ეს ხალხიც ქა-
ლაქში ცხოვრობს, ყრუ სოფელში თუ
ჯუჯოხეთში!

ტაბა.

რუსეთი

ამბება მუშათა ცხოვრებიდან. პეტერ-
ბურგის საეპრო დაწესებულებაში მო-
სამსახურე პირთა პროფესიონალურმა სა-
ზოგადოებამ მაქსიმ გორკის შემდეგი მა-
სსალმებელი დებუმი გაუგზავნა:—გავი-
გეთ დემოკრატიის მომდგრადობის და ჩვე-
ნი ძვირფასი მწერლის რუსეთში ჩასვლასა
და ჩვენ ამ ამბავს დიდი სიხარულით
ვეგებებით. გისურვებთ წინმსვლელო-
ბასა და ჯანმრთელობა; მუშათა კლასის
სასარგებლოთ.

— პეტერბურგში ეკონომიურ ნია-
დაზე გაიფიქრე ვერცხლისა და ოქროს
სათვთველი ქარხნის მუშები. წარადგინეს
მათხოვნილებანი ჯამაგირის 10 პრო-
ცენტით გადიდების შესახებ. მოითხოვეს
აგრეთვე წელიწადში ორი კვირის თავი-
სუფლება.

— ამავე დღეს გაიფიქრე რემას მე-
ფურხი მუშები. მუშებს ყველას ანგა-
რიში გაუსწორეს და დაითხოვეს.

კიევში ნაციონალისტები უკრაინელებს
შესახებ. კიევში ნაციონალისტთა კლუბ-
ში, რომელსაც სათაფროსი წევრი სა-
ვენკო ხელმძღვანელობს, მოხდა კრება
ნაციონალისტებისა. იმსჯელეს უკრაინე-
ლთა სეპარატიზმისა და შეგზენკოს ძეგლის
შესახებ. პირველი საკითხის შესახებ კრე-
ბამ ასეთი რეზოლუცია გამოიტანა: ნა-
ციონალისტთა კრებას საჭიროთ მიაჩნია
აქნობის მინისტრებს, რომ მთელს უკ-
რაინაში აშკარა პროპაგანდას ეწევიან
უკრაინელთა სეპარატიზმის სასარგებ-
ლოთ: „მაზნინეების“ განზრახვა იმაში
მდგომარეობს, რომ ჩამოაკლონ მალო-
როსი რუსეთს და ავსტრო-უნგრეთს
შეუერთონ, რომელიც იმდღეს როგორც
ავტონომიურ ერთეულს. „მაზნინეების“
მოღვაწეობას რუსეთის მთავრობის მხრით
წინააღმდეგობას არ უწყვენ. ბევრი „მა-
ზნინე“ რევოლუციის შესახებაც კი
ლოპარაკობს და ამავე დროს სახელმწი-
ფო დაწესებულებებში მსახურობს. კრებამ
ამ მოძრაობას ლეგიონ პროფესორი გრუ-
შევსკი ხელმძღვანელობს, გრუშევსკი
რუსეთის ქვეშევრდომთა კი ითვლება.
ის ხან ლეგეონში და ხანაც კიევში ცხოვ-
რობს. მას ცხოვრებას არაფერ უკრძალავს
მიუხედავთ იმისა, რომ ის რუსეთის
დასაღუბე მოძრაობის ეწევა. შეგზენკოს
შესახებ კრებაზე ის აზრი გამოთქვა, რომ
უკრაინელები პატის სცემენ შეგზენკოს
არა როგორც პოეტს, არამედ როგორც
მტერს რუსეთისა და მისთვის ძეგლის
დაღმას პოლიტიკურ ხასიათს აძლე-
ვენო.

პარტიული სამოქმედო გე- პრა.

ბიუროს საქმეების გასაცნობათ ბ. ია-
სონ გაბილიაის პროვინციიდან თავის
ბინაზე ქალაქ ქუთაისში 12 იანვარს მო-
წვეული ყავდა მოკავშირე საზოგადოე-
ბათა რწმუნებულები. ბევრი აურზაური
ასტეხეს წევრებმა შეკრებილი საწევრო
და საპიო ფულების გახარჯვისათვის და
სხვა. ი. გაბილიაიამ აღუთქვა რწმუნებუ-
ლებს, რომ დახარჯულ ფულებს შევა-
სებო. აგრეთვე ბევრი მითქმა-მოთქმა
გამოწვეული ციხის მამ. საზ. „იმედი-
დან“ ი. გაბილიაისგან მიღებულ 300
მან. შესახებ, რომელიც მას, უნდა შე-
ეტანა როსტოვის აგენტურაში, როგორც
ირკვევ, ეს ფული გაბილიაის არ შეუ-
ტანია დანიშნულებისამებ.

რადგან ბიუროში უკვე ხუთი საზოგა-
დოება ჩაწერილი და წესდებს ძალით
მათ უფლება აქვთ აირჩიონ გამგებოა და
სარეზოლო კომისია, ამიტომ შეკრებილ-
მა რწმუნებულებმა დაადგინეს: მოიწვიონ
კრება მოკავშირე საზოგადოებათა და
აგრეთვე არა მოკავშირე საზოგადოე-
ბიც სათაფრო ხმით. ზოგიერთი საჭი-
რო გითხვა უკვე შეიმუშავეს შეკრებილ-
მა რწმუნებულებმა და რამდენიმე კითხ-
ვის შესამუშავებლათ, წევრების მოსა-
წვევათ და ყოველივე კითხვის მოსაგვ-
რებლათ აირჩიეს კომისია სამი წევრისა-
გან. კომისიაში მოხდენ: ბ.ბ. გრიგალ
გიგინეშვილი, პლატონ ლეჟავა და აპო-
სტონ მიქაძე. იასონ გაბილიაის დაელოა:
ყოველივე ანგარიში წარმოუდგინოს კრე-

ბას მომავალ 12 თებერვალს და პარტი-
ვე ამ კომისიის წარმოუდგინოს თავისი
აზრი ანგარიშების შესახებ.

ქართული გეგმობითაა

(მასესა ბ. მუშატყვას).

„სიმართლის ხმის“ მე-7 №-ში არა
მკითხე მემარცხენეს მოუთავსებია გინე-
ბითა და ლანძღვით სავსე წერილი ამ
სათაურით: „ქვეშაირთა გულის წყრო-
მა“. ვასკვირია, რამ ამხედრდა ეს ფრიად
განათლებული ვაჭარბანი ჩემი წერილის
წინააღმდეგ, ან რა შუაშია აქ მდიდარი
სტატია, აუარებელი ფაქტი და აურაცხე-
ლი მასალა. ან როდის მოვახსენე და-
ლოცვით—მე ჰუბლიცისტი ვარ, „ან აქ
ქვეშაირთა ბანაკი რა შუაშია? მაგრამ
ეს ქვეყნის ზედმეტი ბარგი ფოთელი ს.
დ. (გამონაკლისი ამითშიც მოინახება)
ისეთი უტოფარი ხალხია, რომ მათ არა-
ვითარი სირცხვილი არ გააწითლებს. ამ
უბედ, მაგნე პირებს, თუ რაიმე ამახუ-
მაშინვე ლაფში ამოგვსრიან და თავისი
განმანათლებელი გაზეთით მიწას გაგითხ-
რიან. მაგრამ ავიწყდებოდა დალოცვი-
ლებს, რომ ეს „ქვეშაირების“ „ნალო-
ნალისტები“-ს „სახალხოვლები“-ს და
უკანასკნელთა გაზ. „ერის“-ს ცუდათ
ხსენება არაახალია, ძველია. მეც თქვენს
მონა მოჩრჩის არ გამოვივრდებ, რომ
ასეთი სიტყვებით გამიმასპინძლოდ. მხო-
ლოდ ერთი რამ მიკვირს. ეს ვაჭარბანე-
ბი რატომ თავს არ დაეკითხებიან? ვინ
ბძანდებიან, რომელ საქმეს უწინამძღე-
რეს კეთილ-გონიერათ? ჩემი წერილი
შესდგებოდა სამი მუხლიდან: ა) აზია
წესიერათ იყო მოწვეული კრება, ბ)
ჯგუფმა წამოაყენა თავისი კანდიდატები
და სხ. დ) ერომა ახლათ არჩეულმა
გამგებობის წევრმა პოლიცმესიტერის თა-
ნაშემწეს ბ. ბოიარინოვს მიმართა ამ
დუქნის ხელში ჩაგდება და იმის ნაც-
ლათ რომ ამაზე ზდილობიანი პასუხი
გაცეა, მოყოლია რაღაცა ლათიებს და
ამით უნდა თავი ჰუბლიცისტათ მოაჩვენ-
ოს მკითხველს. რომ ჩემი წერილის სა-
მივე მუხლი მართალია, ამას მომავალი
კრება გვაჩვენებს და აგრეთვე ერთი ძვე-
ლი გამგებობის წევრის წერილი, რომე-
ლიც გაგზავნილია თქვენს გაზეთში. შე-
მდეგ ამისა, გადავლთ თქვენგან კოლოზე.
მხედველობა და ხსოვნა თქვენ დაგვარ-
გვით, ბ. მემარცხენე, თვარა გაახსენებ-
დით, რომ დიდ კუნძულზე ქონდა თქვენს
ჯგუფს „სასაღლო კოლონიზაცია“, მაგ-
რამ სად არის ახლა? გაქრა შარშანდე-
ლი თოვლივით. შევამეთ, შეყლაპეთ და
ახლა გინდათ სხვის დაარსებულ საზო-
გადოებას დაეპატრონოთ და ისიც უფსკ-
რულის პირამდი მიიყვანოთ, მაგრამ,
ფიქრობ, ძველი წევრები თქვენს აღვირ-
ახსნალობას წინ გადგებოდებიან და მათ-
გან მოგროვილ თანხას, ვილაც არა მკითხ-
ხე მაშინწაღებს არ დაგაპატრონებენ.
მეფეფრა ფინიებო, გინდათ სხვისი ნაამა-
გარი თ წელი გაიმგროთ და ასეთ დაწე-
სებულებაში, როგორიც „მომხმარებელი
საზოგადოებაა“ უფიცი ფსიხოპატები
მოათავსონ სათარეშოთ! ვიდრე მუხლობ-
რივ შევუდგებოდეთ თქვენს მდიდარ,
სიბრძნით სავსე სტატიას, ერთ რამე
მოგახსენებთ: თუ კი 200-დი წევრი ჩა-
სწერეთ ამ საზოგადოებაში და ნახევარმა
შემოიტანა ნახევარი საწევრო ფული ეს
1000 მ. (მე თუმცა თვლა არ ვიცი,
მაგრამ, ფიქრობ, ეს ასე უნდა იყოს),
და თუ 1000 მან. გქონდათ და მეორე
ნახევარი მალე შემოგვივიდოდათ, შეგე-
ძლოთ თქვენს ჯგუფს გაეხსნა დიდ კუნ-
ძულზე მომხმარებელი საზოგადოება და
არ დაპატრონებოდით ამ სხვის დაარსე-
ბულ დაწესებულებას. მაგრამ თქვენს
ჯგუფს ამით უნდათ დაინარჩუნოს სხვი-
სი ქონება და ჩვეულებრივ „სოციალიზ-
მი“ უყვით. არა, ამის ვერ ეღიარებთ,
თუ კი ძველი წევრები თვალს გაახელენ
და იქონიებენ შორსმჭრეტელობას. ამით
კარგათ იციან, რა გულმოღვანეთაც ვე-
კიდებოდი ამ საზოგადოების აღმართვას,
მაგრამ თქვენსთანა უტოფრებისათვის
ყოველივე ამოა. თვით იმ კრებაზე, რო-
ცა თქვენი თანამოაზრენი ბძანდებოდნენ
ქალ. გამგებოებაში, კარგათ უნდა გახსოვ-

